

12. 3. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vážení cestující, omluvte prosím zpoždění vlaku. A když ne?

Rozhodneme-li se, ať už ve vzduchu, na kolejích nebo na silnici, využít služeb veřejné hromadné dopravy, zpravidla očekáváme, že do cíle naší cesty dorazíme podle jízdního řádu. Takové očekávání je přitom zcela na místě, jelikož málokdo z nás má zvláště v dnešní uspěchané době čas strávit celý den na trati. Každý ale jistě známe ten nepříjemný pocit, kdy ve chvíli nejvyššího spěchu náš spoj ne a ne přijet. Jaká ale máme jako cestující v takových případech práva?

V oblacích...

Pokud je dopravním prostředkem, který se opozdil, letadlo, máte velké štěstí. V tomto případě se Vám dostane opravdu významné pomoci. Zpoždění letadel odlétajících z letišť nebo přilétajících na letiště nacházející se v Evropské unii upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 a týká se všech cestujících, jimž byl odepřen nástup na palubu proti jejich vůli, jejich let byl zrušen vždy, když k oznámení cestujícímu došlo méně než dva týdny před odletem, nebo opožděn o více než dvě hodiny u letů do 1.500 kilometrů, tři hodiny u letů delších než 1.500 kilometrů v rámci Evropské unie nebo o délce od 1.500 do 3.500 kilometrů v případě letů mimo území EU a čtyři hodiny u všech ostatních (tedy letů na velmi velké vzdálenosti).

Pokud je váš let zpožděn nebo zrušen, můžete mít v závislosti na situaci právo na alternativní způsob přepravy, bezplatný návrat do výchozího letiště, stravu a občerstvení, ubytování v hotelu na nezbytnou dobu, asistenci a v neposlední řadě i finanční kompenzaci. Cestující nemá vždy všechna tato práva kumulativně, ale vždy s přihlédnutím ke vzniknuvším okolnostem způsobem, který cestujícímu nezbytnou pomoc zaručí. Právo na občerstvení nebo nezbytnou asistenci se tak bude vázat zejména na dobu, po kterou je cestující na své cestě do cíle zdržen, naopak právo na náhradu škody se odvíjí od míry zavinění takového zpoždění dopravcem. Návrat na výchozí letiště po pěti hodinách čekání není pro cestujícího podmíněn žádnými dalšími okolnostmi a je ponecháno zcela na něm, zda pro něj má cesta do cílové destinace ještě vůbec nějaký význam.

... na kolejích...

Již více než rok se nemusíme bát ani cest po železnici. V prosinci 2019 skončila výjimka, kterou Česká republika ve vztahu k nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 uplatnila a od té doby i na české železnici cestující mohou uplatnit mnohá práva v souvislosti se zpožděnými nebo zrušenými spoji.

Cestující, jejichž vlak byl zpožděn o více než hodinu, mají právo cestu zrušit a požadovat vrácení jízdného (zcela nebo částečně za neuskutečněnou část cesty), pokud účel cesty již nelze kvůli velkému zpoždění soupravy naplnit, mají pasažéři právo na zpáteční jízdu do výchozí stanice, a to v nejbližším možném termínu a za srovnatelných podmínek. Stejně jako v případě dopravy letecké musí cestující obdržet jídlo a občerstvení (případně ubytování, pokud je to s ohledem na vzniknuvší situaci nezbytné, tedy zejména pokud již není možné cestujícího do cílové nebo výchozí stanice dopravit).

Cestujícímu náleží náhrada ve výši 25 % ceny jízdného, pokud se vlak zpozdí o více než hodinu, a 50

% ceny, pokud do cílové stanice dorazí více než po dvou hodinách od plánovaného příjezdu.

... i na silnici

V případě autobusové a autokarové dopravy je situace značně odlišná. Podle Komise je u ní třeba zohlednit několik aspektů: autobusová a autokarová doprava může zajistit nástup a výstup cestujících prakticky kdekoliv, což představuje nespornou výhodu v porovnání s dopravou železniční a leteckou. Na druhou stranu bývá provozována malými a středními podniky a cestující, kteří tento druh dopravy využívají, mívají obvykle nižší příjmy nebo žijí v odlehlých místech s nižší dopravní dostupností.

S ohledem na tato specifika proto bylo na místě zajistit pro tyto skupiny cestujících přiměřené odškodnění, ale na druhé straně vzít v potaz možnosti dopravců. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 181/2011, které stanoví minimální práva cestujících silniční hromadné dopravy, se plně uplatní na cesty delší 250 kilometrů. V případě zpoždění náleží cestujícímu právo volby mezi následujícími alternativami: pokračováním nebo přesměrováním do místa určení při nejbližší příležitosti, za srovnatelných podmínek a bez jakýchkoliv dodatečných nákladů, nebo náhradou ceny neprojetého jízdného nebo náhradou celého jízdného a bezplatnou zpáteční přepravou do místa odjezdu v případech, kdy pro cestujícího kvůli zpoždění již cesta ztratila svůj význam.

Přepravce má sice povinnost tyto možnosti cestujícímu nabídnout, nařízení však počítá i se situací, kdy se tak nestane: potom má cestující právo na náhradu újmy ve výši 50 % z ceny jízdného. Kromě již uvedeného má cestující při zpoždění převyšujícím tři hodiny právo na jídlo a občerstvení a přiměřenou náhradu nákladů na ubytování.

Na závěr nutno zmínit, že přestože se Česká republika v minulosti evropským pravidlům bránila, cestujícími jsou jistě vítána. Do přijetí příslušné evropské úpravy totiž náhrada škody v hromadné dopravě nebo jakákoliv péče o pasažéry, kteří byli obětí zrušených a zpožděných spojů, byla velmi omezená. Přitom tento přístup mnoho lidí od využívání dálkové hromadné dopravy odrazoval a nutil je využívat dopravy soukromé. To už dnes neplatí, a proto pokud se někam chystáte cestovat, nezapomínejte na svá práva. Šťastnou cestu.

JUDr. Klára Doležalová,
advokát

Tomáš Pipek

Moreno Vlk & Asociados

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘE / ABOGADOS / ATTORNEYS AT LAW
PRAHA - MADRID - BRATISLAVA

[MORENO VLK & ASOCIADOS](http://www.moreno-mlk.com)
[advokátní kancelář](http://www.moreno-mlk.com)

Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8

Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736

e-mail: paha@moreno-vlk.eu

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě – zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)